

Norsk jernbanemuseum
Postboks 491
2304 HAMAR
Click or tap here to enter text.

Dato: 04.01.2024
Saksref.: 202300159-1
Deres ref.:

Tildelingsbrev 2024 - Norsk jernbanemuseum

1. Innledning

Jernbanedirektoratet viser til Prop. 1 S (2023-2024) og tildelingsbrev til Jernbanedirektoratet for 2024. Samferdselsdepartementet har delegert styringen av museet til Jernbanedirektoratet. Jernbanedirektoratet har ansvar for etatsstyringen av Norsk jernbanemuseum (NJM) og har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for NJM. Det innebærer å føre kontroll med at NJM driver effektivt og i samsvar med Stortingets forutsetninger og vedtak, og fastsatte mål og prioriteringer.

Forutsetninger og krav som Jernbanedirektoratet stiller til NJM, skal gå fram av den formelle styringsdialogen. Styringsdialogen omfatter styringsdokumenter, rapporter og møter av styringskarakter mellom virksomhetene, og skal alltid dokumenteres skriftlig. Det holdes som hovedregel tre etatsstyringsmøter mellom Jernbanedirektoratet og NJM i løpet av året. Jernbanedirektoratet vil komme tilbake til tidspunkter for etatsstyringsmøter.

Dette tildelingsbrevet gjelder Stortingets budsjettvedtak og de vilkår og krav som Jernbanedirektoratet stiller til Norsk jernbanemuseum i 2024. Dokumentet trekker opp målene for virksomheten, herunder delmål, resultatmål samt prioriteringer og krav i 2024. Instruksen for etaten og de arbeidsoppgavene som etaten har i henhold til denne, skal til enhver tid følges opp.

2. Samfunnsoppdrag og overordnede mål

Samfunnsoppdraget til NJM er å dokumentere jernbanens historie i Norge og dens rolle for utviklingen av det norske samfunnet. Det overordnede målet for NJM er å dokumentere og formidle den norske jernbanevirksomhetens utvikling og bidra til økt kunnskap om jernbanehistoriske forhold. Norsk jernbanemuseum skal være en fremtidsrettet museumsaktør og skal etablere nye og videreutvikle eksisterende formidlingsopplegg.

NJM skal også bidra til å ivareta jernbanens kulturminner, særlig det historiske materiellet. Som nasjonalt museum, skal NJM ha transparente museumsfaglige prosesser og være etterrettelig. All formidling skal være basert på de beste tilgjengelige kilder.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2024

I 2024 skal Norsk jernbanemuseum innenfor rammene som stilles disposisjon i dette tildelingsbrevet, rapportere på følgende mål med tilhørende styringsparametere:

3.1. Hovedmål 1 – Formidling

<i>Del-/etappemål</i>	<i>Indikator/styringsparametere</i>	<i>Resultatmål*</i>	<i>Rapportering</i>
God publikumstilgjengelighet på museumstog	Antall passasjerer fraktet i museal togdrift på det nasjonale nettet	=>2023	Årsrapport
Godt besøk på Norsk jernbanemuseums utstillings- og formidlingsaktiviteter	Antall besøkende	=>2023	Årsrapport
Formidlingsaktiviteter utenfor museets fysiske rammer	Antall formidlingstilbud som er digitale	=>2023	Årsrapport
Sikre god tilgjengelighet til og forvaltning av jernbanehistoriske dokumenter og gjenstander	Antall offentlig tilgjengelig digitalisert materiale (innføres i digitalt museum)	=>2023	Årsrapport

*=> større eller likt som 2023

3.2. Hovedmål 2 – Forvaltning

<i>Del-/etappemål</i>	<i>Indikator/styringsparametere</i>	<i>Resultatmål</i>	<i>Rapportering</i>
Sikre lagringskapasitet for rullende materiell	Andel enheter lagret innendørs eller på annen forsvarlig måte	=>2023	Årsrapport
Forvaltning av tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren	Utbetalt tilskudd i henhold til bevilgningens formål og etter gjeldende regelverk	Utbetaling ihht tildeling	Tertial- og årsrapport

3.3. Hovedmål 3 – Forskning

<i>Del-/etappemål</i>	<i>Indikator/styringsparametere</i>	<i>Resultatmål</i>	<i>Rapportering</i>
Bidra til rekruttering innen jernbanehistorisk relevante studier	Hospitering av universitetsstudenter ved Norsk jernbanemuseum	=>2023	Årsrapport

3.4. Hovedmål 4 – Fornyning

<i>Del-/etappemål</i>	<i>Indikator/styringsparametere</i>	<i>Resultatmål</i>	<i>Rapportering</i>
Identifisere og gjennomføre digitaliseringstiltak der dette er relevant, særlig med tanke på å utvikle digitale tjenester mot publikum.	Redegjørelse for eventuelle tiltak/tjenester		Årsrapport

Måleverktøyet som legges til grunn for hovedmålene er museumsstatistikken fra Kulturrådet.

4. Andre forutsetninger og krav

4.1. Kjøring av kongetog

Norsk jernbanemuseum skal sikre at slottets behov for kjøring med kongevogn dekkes.

4.2. Bidrag til utredningsarbeid i Jernbanedirektoratet

Norsk jernbanemuseum skal bistå Jernbanedirektoratet i arbeidet med utredninger eller andre nødvendige oppgaver der museet har sentral kompetanse.

5. Styring og kontroll i virksomheten

Som en viktig del av den interne styringen av museet, forventer direktoratet at museet følger opp anbefalte tiltak fra Deloitte i forbindelse med deres gjennomgang av museets økonomi og virksomhetsstyring. Det skal utarbeides en oppfølgingsplan som museet må rapportere på tertialvis og i årsrapporten.

5.1. Økonomi- og virksomhetsstyring

Museet må ha en helhetlig økonomi- og virksomhetsstyring, legge til rette for god utnyttelse av medarbeideres kompetanse, og påse at rapporteringskravene internt i virksomheten er hensiktsmessige og godt begrunnet. Museet må ha rutiner for utøvelse av god budsjett- og økonomistyring i henhold til økonomiregelverket i staten. Policy, prosedyrer og retningslinjer skal være skriftlige. Det skal videre være avklart og tydelig hva som er tilskudd og hva som er kjøp av tjenester.

Museet skal arbeide systematisk med å etablere og vedlikeholde systemer som sikrer en tilfredsstillende tilskuddsforvaltning. Søknadsbehandling og dokumentasjon av tilskudd skal gjennomføres i henhold til Økonomireglementet § 8 og Bestemmelsens kapittel 6.3, samt forskrift om tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren (FOR-2021-04-20-1210). Tilskuddsordningen skal være basert på klare tildelingskriterier, og det skal være et transparent og avklart forhold til aktørene i sektoren.

NJM vil fra 2024 føre sitt virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandardene (SRS). Det er viktig at museet benytter 2024 til å utvikle økonomirapporter som også inkluderer styringsinformasjon som blir tilgjengelig med SRS, basert på museets egenart og behov for styringsinformasjon.

5.2. Risikostyring og internkontroll

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i statlig forvaltning. Vilkåret for god mål- og resultatstyring er at ledelsen kjenner og aktivt håndterer utfordringene og usikkerhetene som kan påvirke måloppnåelsen på en negativ måte. Bestemmelser om økonomistyring i staten kap. 2.4 omhandler kravene til internkontroll og risikostyring i statlige virksomheter. Ledelsen ved Norsk jernbanemuseum skal påse at risikostyringen og internkontrollen ved museet fungerer tilfredsstillende.

Risikostyring er en del av etatsstyringen. Norsk jernbanemuseum skal gjennom styringsdialogen med Jernbanedirektoratet synliggjøre hvilken usikkerhet som er knyttet til virksomhetens mål- og resultatoppnåelse, og redegjøre for hvordan risikoen blir håndtert og styrt. Norsk jernbanemuseum skal om nødvendig anbefale og iverksette tiltak for å håndtere risiko knyttet til mål- og resultatoppnåelsen.

5.3. Sikkerhet og beredskap

Norsk jernbanemuseum er et jernbaneforetak som skal drive sin operative virksomhet i tråd med o-visjonen og det systematiske arbeidet for å opprettholde og forbedre trafikksikkerhetsarbeidet på jernbanen. Dette innebærer at også Norsk jernbanemuseum må ha beredskapsplaner og nødprosedyrer ved feil på materiell og større driftsavvik, f. eks en lengre togstans.

Norsk jernbanemuseum skal fornye aktuelle lisenser og sikkerhetssertifikater fra Statens Jernbanetilsyn og utføre planmessig vedlikehold og drift av rullende materiell etter eget sikkerhetsstyringssystem.

6. Administrative forhold

6.1 Fellesføringer fra regjeringen

Regjeringen har fastsatt tre fellesføringer for 2024. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2024 sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapportene. Når rundskrivet foreligger, vil vi komme tilbake til dette.

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Norsk jernbanemuseum skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Museet skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten.

Videre skal Norsk jernbanemuseum foreta systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. I årsrapporten skal museet oppgi antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse.

Norsk jernbanemuseum skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

I årsrapporten for 2024 skal museet rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Som en del av rapporteringen skal Norsk jernbanemuseum også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Har virksomheten større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

6.2 Lærlinger

Alle etater under Samferdselsdepartementet skal i 2024 fortsette arbeidet med å knytte til seg lærlinger. Antallet lærlinger skal stå i et rimelig forhold til etatens størrelse. Etater med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større etater bør ha ambisjon om flere lærlinger. Norsk jernbanemuseum skal videre vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag, og om antall lærlinger kan økes sammenliknet mot tidligere år. Etaten skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at Norsk jernbanemuseum arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i Meld. St. 16 (2020-2021) Utdanning for omstilling – Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.

I årsrapporten for 2024 skal Norsk jernbanemuseum redegjøre for antall lærlinger, om det har vært vurdert å øke antallet og eventuelt innenfor hvilke fag, samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Museet skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Dersom kravene ikke er oppfylt, må det redegjøres for årsaken til dette og hva som er gjort for å oppfylle kravene.

6.3 Anstendige lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester

Ved inngåelse av kontrakter bør staten bidra til anstendige lønns- og arbeidsvilkår. I tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter over 1,3 mill. kr (ekskl. mva.) som blant annet statlige myndigheter inngår, skal ansatte hos leverandører og underleverandører ikke ha dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtaler, jf. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Norsk jernbanemuseum må sikre at kravene til lønns- og arbeidsvilkår følges opp i anskaffelser, og at kontrollplikten gjennomføres.

6.4. Effektivisering av driften

Norsk jernbanemuseum skal i 2024 jobbe for å effektivisere ulike rutiner og redusere papirflyt, dette gjelder spesielt lønns-, regnskaps- og økonomiprosesser. Der det er hensiktsmessig skal potensiale i systemer utnyttes og prosesser effektiviseres. Egen effektivitet skal dokumenteres og rapporteres i årsrapporten. I tillegg skal det rapporteres på indikatorene for drifts- og administrasjonseffektivitet i årsrapporten.

7. Budsjettildeling og fullmakter

7.1. Bevilgninger til Norsk jernbanemuseum 2024

Innenfor bevilgningen til Jernbanedirektoratet under kap. 1352 post 01 og 76, samt kap. 4352, post 01, tildeles Norsk Jernbanemuseum følgende økonomiske rammer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1352	01	Bevilgninger til utgifter til drift av Norsk jernbanemuseum	47 400 000
1352	76	Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren	39 400 000
4352	01	Diverse innbetalinger	2 500 000

Under kap. 1352, post 01 er det lagt til grunn en ordinær driftsramme på 42 mill. kroner, dette skal dekke ordinær drift av Norsk jernbanemuseum. I tillegg er det tildelt 2,6 mill. kroner i øremerkede midler for å leie inn midlertidig stilling i påvente av ny seksjonssjef økonomi-, virksomhetsstyring og HR. Disse midlene kan ikke omdisponeres til øvrig drift, og 2,6 mill. kroner er en øvre ramme. Det skal særskilt rapporteres på bruken av disse midlene i tertialrapportene.

I tildelingen under post 01 er det også lagt inn midler til revisjon av lokomotiv Urskog, for 2024 utgjør dette 2,8 mill. kroner. Revisjonen vil også ha budsjettvirkninger for 2025 som vil bli håndtert i 2025-budsjettet. Disse midlene kan ikke omdisponeres til øvrig drift, og 2,8 mill. kroner er en øvre ramme for 2024. Det skal særskilt rapporteres på bruken av disse midlene i tertialrapportene.

Det forutsettes at bevilgningen benyttes i tråd med føringene i proposisjonen og innstillingen, dette brevet, og i tråd med prinsippene som følger av Stortingets bevilgningsreglement.

7.2. Fullmakter gitt ved behandlingen av Prop. 1 S (2023-2024) og Innst. 13 S (2023-2024)

Merinntektsfullmakter

Norsk jernbanemuseum kan overskride bevilgningen under kap. 1352 post 01 mot tilsvarende merinntekt (utover inntektskravet) under kap. 4352, post 01.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret

Denne fullmakten delegeres til Norsk jernbanemuseum slik at det er adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av Norsk jernbanemuseum (f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester).

Norsk jernbanemuseum må kunne dekke inn utgiftene i forbindelse med avtalene innenfor et uendret bevilgningsnivå på kap. 1352, post 01, i hele avtaleperioden. For alle avtaler ut over budsjettåret må Norsk jernbanemuseum nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Ved vurderingen skal hensynet til den framtidige handlefriheten veie tungt. Dette gjelder særlig når avtalene går over flere år.

Dersom fullmakten ikke blir benyttet etter forutsetningene, kan Jernbanedirektoratet trekke den tilbake. Norsk jernbanemuseum må vise at de disposisjonene som er gjort, ligger innenfor fullmakten.

Ved inngåelse av nye avtaler må Norsk jernbanemuseum nøye vurdere de budsjettmessige konsekvensene av avtalene. Dersom det ikke er budsjettmessig dekning for en avtale, må den legges fram for Jernbanedirektoratet før den blir inngått, slik at eventuelle behov for bevilgninger kan bli vurdert i de ordinære budsjettprosessene.

8. Rapportering og resultatoppfølging

Vedlegg 1 viser rapporteringskrav i årsrapporten og tertialrapportene for museet.

NJM skal legge til grunn en konsistent metodikk som sikrer at styringsparameterne er sammenlignbare over år. Tallene alene gir ikke tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere måloppnåelse og resultater. All rapportering skal derfor inneholde en kvalitativ analyse av sammenhenger og måloppnåelse.

8.1. Årsrapport

Norsk jernbanemuseum skal sende direktoratet årsrapporten for 2024 senest 15. februar 2025. Årsrapporten skal publiseres innen 1. mai, eller så snart rapporten er behandlet i styringsdialogen mellom Jernbanedirektoratet og Norsk jernbanemuseum. Norsk jernbanemuseum skal ikke publisere årsrapporten før rapporten har vært behandlet i Jernbanedirektoratet.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi direktoratet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 1.6.1 og 2.3.3 og rundskriv R-115 *Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap*. Rapporteringen i årsrapporten skal følge de krav og føringer som er omtalt i dette tildelingsbrevet, og skal inneholde relevant informasjon av betydning for direktoratets delegert etatsstyring av Norsk jernbanemuseum.

Årsrapporten skal inneholde nøkkeltall for virksomheten i henhold til DFØs anbefalinger og definisjoner i veiledningsnotat for årsrapporten, samt indikatorer for drifts- og administrasjonseffektivitet gitt av Jernbanedirektoratet:

- Antall ansatte
- Antall avtalte årsverk
- Antall utførte årsverk
- Samlet tildeling og utnyttelsesgrad
- Lønnsandel av driftskostnader
- Lønnskostnader per årsverk
- KPI 4: Andel administrative kostnader
- KPI 5: Administrative kostnader per årsverk

8.2. Tertialrapporter

Så snart som mulig etter tertialsiftet og senest 15. mai 2024 og 15. september 2024 skal Norsk Jernbanemuseum sende tertialrapport til Jernbanedirektoratet. Rapporten skal inneholde:

- Kort oppsummering av utfordringer og risikoer i budsjettåret knyttet til intern styring og kontroll
- Oppfølging av fastsatte mål og andre krav i dette tildelingsbrevet
- Prognose for bruken av tildelingene for budsjettåret totalt, inkludert fremtidig inntektsutvikling

8.3. Plan for etatsstyringsmøter

Jernbanedirektoratet vil komme tilbake til tidspunkter for etatsstyringsmøter.

9. Avslutning

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Jernbanedirektoratet bevilgningene på kap. 1352 og 4352 til disposisjon for Norsk jernbanemuseum i 2024. Disse bevilgningene skal

brukes i samsvar med de styringssignalene som er gitt i Prop. 1. S (2023-2024) og Innst. 13 S (2023-2024), ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2024, i dette tildelingsbrevet, eventuelt supplerende tildelingsbrev og i etatsstyringsmøtene.

Med vennlig hilsen

Marit Rønning
Ass. jernbanedirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Natasa Zivkovic
Seniorrådgiver

Kopi: Riksrevisjonen
Samferdselsdepartementet